

FM2026/64: Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at indføre lovgivning, der sikrer, at der maksimalt må være 18 elever i en folkeskoleklasse.”

(Demokraatit Inatsisartut gruppe)

FM2026/93: Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte lovforslag til ændring af Inatsisartutlov nr. 15 af 3. december 2012 om folkeskolen (med senere ændringer), med henblik på at tilpasse skoleåret til grønlandske kulturelle og samfundsmæssige forhold.”

(Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Naleraq)

FM2026/143: Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte de nødvendige lov- og regelændringer, der afskaffer de obligatoriske centralt fastsatte skriftlige trintest i 3. og 7. klasse. Lov- og regelændringerne skal gennemføres, så de kan effektueres med virkning fra skoleåret 2027/28”

(Demokraatit Inatsisartut gruppe)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke)

1. behandling

Naalakkersuisut takker for beslutningsforslagene fra medlemmerne af Demokraatit Inatsisartut gruppe (Demokraatit) og Kuno Fencker (Naleraq).

Punkt 64, 93 og 143, som omhandler folkeskoleområdet, sambehandles. Da punkterne er tæt relaterede, besvares de i et fælles svarnotat.

Naalakkersuisut vil indledningsvis understrege, at folkeskolen udgør et helt centralt fundament for børns faglige, sociale og personlige udvikling og dermed for samfundets samlede udvikling. Det er afgørende, at folkeskolen til enhver tid understøtter både læring, trivsel og dannelse. Naalakkersuisut deler i vidt omfang forslagsstillernes ambitioner om at styrke rammerne for folkeskolen og anerkender intentionerne bag de fremsatte forslag.

Naalakkersuisut er enige i, at klassestørrelser har betydning for undervisningsmiljøet og lærernes muligheder for at tilrettelægge undervisningen. Det skal dog samtidig fremhæves, at problemstillingen med store klassestørrelser i høj grad er koncentreret i de større byer – særligt i Nuuk – idet langt de fleste skoler i resten af landet allerede har klassestørrelser på 18 elever eller derunder.

En generel sænkning af klassekvotienten til maksimalt 18 elever vil derfor især have betydning i Nuuk, hvor det vil kræve etablering af yderligere skolekapacitet, herunder potentielt en ny 2-sporet skole. Dette vil samtidig medføre et øget behov for lærere. I en situation, hvor der allerede er lærermangel, må det forventes, at en sådan udvidelse i vidt omfang vil skulle dækkes

ved rekruttering fra andre dele af landet eller fra udlandet, hvilket kan forstærke den eksisterende mangel på lærere i andre områder.

Derudover vil det også medføre betydelige merudgifter til både drift og anlæg. Foreløbige beregninger peger på behov for et øget antal klasser og lærerårsværk, hvorfor de samlede økonomiske konsekvenser vil være væsentlige og skal belyses nærmere.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der allerede i gældende lovgivning er en bemyndigelse til at fastsætte regler om at reducere klassekvotienten, når hensynet til elevernes læring og trivsel tilsiger det. Kommunalbestyrelserne har ligeledes mulighed for lokalt at fastsætte lavere klassestørrelser. Samtidig er der ikke fastsat et entydigt loft på 18 elever, da behovet kan variere, og der i nogle tilfælde kan være behov for både lavere og højere klassestørrelser.

Naalakkersuisut vil derudover fremhæve, at der med forslaget til ændring af folkeskoleloven (FM2026/35) allerede er taget initiativer, der skal styrke kvaliteten i undervisningen på yngstetrinnet. Her er der indført en ny fagstruktur med færre fag, som skal skabe bedre sammenhæng, give mere tid til fordybelse og styrke elevernes trivsel samt deres sproglige og faglige udvikling. Formålet er at prioritere de mest centrale fag og skabe bedre rammer for læring frem for at fokusere ensidigt på klassestørrelser.

Naalakkersuisut anerkender intentionen om at styrke sammenhængen mellem skole, kultur og samfund og deler ønsket om, at folkeskolen skal understøtte elevernes tilknytning til grønlandsk kultur, sprog og levevis.

I arbejdet med forslaget til ændring af folkeskoleloven (FM2026/35) er der allerede lagt vægt på, hvordan folkeskolen kan bidrage til en styrket kulturel forankring og samhørighed. Dette sker ikke gennem ét enkelt fag eller strukturelt greb, men ved at integrere kultur, sprog og værdier på tværs af fag og undervisning. Inspiration er blandt andet hentet fra internationale erfaringer, hvor netop denne tilgang har vist sig mere bæredygtig end at isolere indsatsen i enkelte elementer af skolestrukturen.

Det skal samtidig fremhæves, at kommunerne allerede inden for gældende lovgivning har gode muligheder for at tilrettelægge undervisningen, så den inddrager natur, friluftsliv og lokale forhold. Ligeledes er nyere undervisningsmaterialer udviklet med udgangspunkt i grønlandske forhold, så undervisningen opleves relevant og genkendelig for eleverne.

I høringsudgaven af FM2026/35 blev der foreslået en reduktion i antallet af skoledage på yngstetrinnet til 180 dage samt et lavere timetal. Dette forslag mødte imidlertid bred kritik i høringsssvarene, og Naalakkersuisut har derfor valgt at udforme bestemmelsen som en mulighed frem for et krav.

Det skal på den baggrund bemærkes, at forslaget i FM2026/93 vil indebære en yderligere reduktion i antallet af skoledage, og vil dermed føre til længere skoledage for eleverne. Naalakkersuisut vurderer, at dette samlet set kan have negative konsekvenser for elevernes læring og trivsel.

Naalakkersuisut anerkender, at de obligatoriske trintest i praksis ikke anvendes fuldt ud i overensstemmelse med deres oprindelige formål. Testene blev udviklet som et diagnostisk redskab til brug for lærerne med henblik på at understøtte den pædagogiske tilrettelæggelse af undervisningen og identificere elevernes behov.

Det kan imidlertid konstateres, at testene i dag i vidt omfang anvendes som måleredskab og som grundlag for sammenligning mellem skoler og over tid. Dette ændrer deres funktion og kan medføre et øget fokus på måling frem for læring.

Naalakkersuisut finder det derfor relevant at se nærmere på, hvordan evalueringsredskaber i folkeskolen bedst kan understøtte læring, trivsel og faglig udvikling, samtidig med at der fortsat sikres et solidt grundlag for opfølgning og kvalitet i undervisningen.

Naalakkersuisut har igangsat planlægningen af evalueringen af folkeskolen, som blandt andet fokuserer på organiseringen på folkeskoleområdet og kvalitet i undervisningen. Herudover afventes den endelige Public Expenditure Review (PER-rapport) på uddannelsesområdet. Begge analyser forventes at indeholde væsentlige vurderinger og anbefalinger med relevans for de fremsatte beslutningsforslag. Naalakkersuisut vil derfor lade resultaterne herfra indgå i den videre opfølgning og i tilrettelæggelsen af eventuelle fremtidige lov- og regelændringer på folkeskoleområdet.

Afslutningsvis skal Naalakkersuisut understrege, at der er et fælles ønske om løbende at udvikle og tilpasse folkeskolen, så den bedst muligt understøtter børns læring, trivsel og dannelse i en grønlandsk kontekst. De fremsatte forslag peger på væsentlige temaer – herunder rammerne for undervisningen, organiseringen af skoleåret og anvendelsen af evalueringsredskaber – som alle har betydning for kvaliteten i folkeskolen. Naalakkersuisut deler intentionerne om at styrke både faglighed, trivsel og kulturel forankring, men finder samtidig, at udviklingen af folkeskolen bør ske balanceret, vidensbaseret og med blik for de samlede konsekvenser på tværs af landet.

På denne baggrund indstiller Naalakkersuisut følgende ændringsforslag til godkendelse:

” Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at nedsætte en bredt sammensat arbejdsgruppe med deltagelse af folkeskolens centrale interessenter. Arbejdsgruppen skal belyse mulighederne for en målrettet reduktion af klassekvotienter, hvor der er dokumenterede behov, vurdere øget fleksibilitet i tilrettelæggelsen af undervisningen samt analysere og fremlægge forslag til en justering eller afskaffelse af de nuværende trintest, så de i højere grad understøtter læring og pædagogisk praksis. Arbejdet skal danne grundlag for eventuelle fremtidige lov- og regelændringer, og arbejdsgruppen skal fremlægge en redegørelse til EM2027.”